

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles Any 2010

Membres de la Junta Directiva

Aquest any 2010 hi ha hagut, en l'**Assemblea General** de socis del mes de gener, uns canvis en la Junta, resultat de la renovació d'alguns càrrecs que expiraven i la substitució d'altres que per motius personals havien quedat vacants.

Tocava **renovar els càrrecs de President, Secretària i dos Vocals**. A més calia substituir el càrrec de **vocal** que deixava vacant Guerau Palmada.

La vocalia que ocupava Ultano Gómez Castillo, traspasat feia uns mesos, acabava el mes de gener i al seu lloc, i com a únic candidat, és elegit per quatre anys, en **Joan Anton Abellan Manonelles**.

Així mateix, la vocalia que ostentava Julià Maroto Genover, que feia dos anys va entrar a la Junta substituint en Xavier Vila Portella, també acabava enguany el seu mandat. Amb les mateixes condicions de candidat únic i anys de duració de l'altra vocalia, és elegit **Jordi Galofré**.

Els altres dos vocals de la Junta que no tocava renovar eren en Guerau Palmada i l'**Àngel Vergés**. Però en Guerau Palmada va deixar la Junta per motius professionals i per tant deixà una vocalia vacant dos anys. És substituït, també com a candidat únic, per **Julià Maroto**.

El càrrec de Secretària el va renovar per quatre anys més **Rosa Alsius**, també com a única candidata.

Finalment, al càrrec de President no es presentà cap candidat. **Jeroni Moner** no es presentà a la reelecció, en creure oportú que després de setze anys era l'hora de la renovació. Però atès que no hi havia cap candidat per substituir-lo i fent ús de l'articulat dels nostres estatuts, el càrrec quedà renovat automàticament per dos anys. D'aquesta manera Jeroni Moner seguirà dos anys més com a president, tot esperant que en aquest temps sortirà un bon candidat per rellevar-lo.

Per tant la Junta d'aquest 2010 ha estat la següent:

President:	Jeroni Moner
Vicepresident:	Jordi Colomer
Secretària:	Rosa Alsius
Tresorera:	Mariona Juncà
Vocals:	Àngel Vergés
	Julià Maroto
	Joan Anton Abellan
	Jordi Galofré

La M. Àngels Reverter ha continuat treballant al Centre d'Estudis com a secretària administrativa, amb un horari d'atenció al públic els divendres de 16 h a 20 h.

Agraïm també la feina de suport de la Rosa Freixa i d'en Pere López Brunsó, el dia de realització del Col·loqui de Tardor.

Publicacions

Just a finals del 2010 ha aparegut el número 28 dels Quaderns. Porta per títol *La recuperació del burro català. Aspectes culturals i biològics* i ha estat coordinat pels veterinaris Esteve Bosch i Pere Comas, i l'arqueozoòleg Julià Maroto. Recull les contribucions, degudament actualitzades, al Col·loqui de Tardor que amb el mateix nom havia tingut lloc fa quatre anys. Consta d'un total de 9 articles, amb la participació de fins a 12 autors, que constitueixen globalment una veritable monografia, que ha de ser de referència obligada, sobre la raça domèstica autòctona més emblemàtica de Catalunya i que al Pla de l'Estany hi té un protagonisme especial. Ocupa un total de 184 pàgines que contenen prop d'un centenar d'il·lustracions, diverses de les quals són en color.

L'índex de l'obra és el següent: Esteve Bosch, Pere Comas i Julià Maroto: "Introducció". Joan Soler i Amigó: "La sàvia i humil nissaga del burro català". Àngel Vergés i Gifra: "Una llegenda banyolina recuperada: 'La font de les Ànimes' o 'El burro que s'allarga' ". Jordi Nadal, Silvia Albizuri i Julià Maroto: "Els orígens del burro domèstic a la Mediterrània i a la península Ibèrica segons les dades arqueològiques". Jordi Jordana: "Orígens i variabilitat de les races asinines segons les dades genètiques. El cas de la península Ibèrica i la recuperació del burro català". Jordi Miró: "Tècniques de reproducció per a la raça asinina. L'aplicació de la inseminació artificial al burro català". Joaquim Gratacós i Jaume Gratacós: "Terminologia dels èquids, en especial del lèxic propi del burro i els seus híbrids". Esteve Bosch: "Ensinistrament i maneig del burro català". Pere Comas i Esteve Bosch: "Cria, comercialització i ús social del burro i els seus híbrids". Eduard Torres: "Gestions institucionals sobre el burro català".

Beques de recerca comarcal "Joaquim Palmada Teixidor"

Tal com es va comunicar en l'Assemblea del mes de gener, aquest any 2010 no s'han convocat les beques que tradicionalment el Centre d'Estudis promocionava.

Són dues les raons per les quals es va decidir no convocar-les. La primera, que el pis propietat del Centre no s'ha llogat des de mitjans del 2009 i quasi tot el 2010, degut a problemes de pagament per part del llogater i per la necessitat de fer reformes importants a la cuina i de pintar-lo sencer. La segona, que el Centre ha deixat de cobrar la subvenció per part del Consell Comarcal.

A més, calia liquidar algun pagament pendent d'anys anteriors i el Centre havia de rebre encara el treball de dos investigadors que havien demanat pròrroga.

Concurs de fotografia de la natura i exposició

La desena edició del *Concurs de fotografia de la natura* que cada any el Centre organitza conjuntament amb Limnos, la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona i el Museu Darder, i amb la col·laboració del Patronat Eiximenis de la Diputació de Girona, s'ha dedicat aquest 2010 als *Aiguamolls i zones humides*.

El concurs va comptar amb un total de 37 participants i 114 fotografies. Aquestes fotografies es podien entregar durant el mes de maig i l'exposició de les 40 millors presentades, incloses les guanyadores i finalistes, s'inaugurà el divendres 2 de juliol a les 9 del vespre a la sala d'exposicions temporals del Museu Darder i restà oberta al públic fins el 31 del mateix mes. Durant la tardor la mostra es traslladà al vestíbul de la Facultat de Ciències de la UdG.

Els guanyadors foren els següents:

1r Premi: Jorge Ruiz del Olmo, *Espejo Matutino*. Sabiñanigo (Osca).

Premi especial per a flora i fauna d'ambients aquàtics: Jorge Ruiz del Olmo, *Zampullin chico 2*. Sabiñanigo (Osca).

Premi Pla de l'Estany: Jaume Llorens Bach, *Hivern, groc i mirall*. Llacuna d'en Margarit.

Premi Universitat de Girona: David Soler Hernández, *El racó de Huckleberry*. Riu Ter, a Salt.

Premi Autor Jove: Natàlia Krasnopolska, *La natura crea art*.

Col·loqui de Tardor

El dissetè Col·loqui de Tardor, *La Guerra del francès (1808-1814) al Pla de l'Estany*, tingué lloc a Banyoles, a la sala de conferències del Club Natació Banyoles, el dia 28 de novembre de 2010.

Com cada any s'organitzà conjuntament amb la Universitat de Girona i comptà amb el suport del Patronat Eiximenis de la Diputació de Girona i, per conveni, de l'Ajuntament de Banyoles. Els coordinadors han estat en Jordi Galofré (CECB) i en Genís Barnosell (UdG).

La temàtica es va organitzar en dos blocs. El primer («Catalunya, Europa i l'Imperi») va tenir un caràcter d'anàlisi més general, amb ponències de Genís Barnosell (UdG), Lluís Ferran Toledano i Gemma Rubí (UAB), Anna M. Garcia (UdG) i Josep M. Fradera (UPF). El segon bloc es va dedicar a la Guerra del Francès a la comarca del Pla de l'Estany, amb ponències de Jordi Bohigas (UdG), Pablo de la Fuente (Fundació Les Fortaleses Catalanes), Lluís Serrano (UdG), Albert Pons (UdG), Joan Vilardell (CECB) i Josep Grabuleda (Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany).

La participació al Col·loqui fou d'uns 50 inscrits. Els socis del Centre i el personal de la UdG tenien la inscripció gratuïta.

Les **activitats paral·leles al Col·loqui** han estat aquest any dues.

Per una banda, l'exposició *La guerra del francès a les comarques gironines 1808-1814*, a la sala d'exposicions El Tint, al carrer Sant Pere de Banyoles. Es tracta d'una exposició itinerant organitzada pel Patronat Francesc Eiximenis de la Diputació de Girona. Fou inaugurada a Banyoles el dia anterior a la celebració del Col·loqui, com a acte preliminar obert al públic en general, el divendres 26 de novembre, a les 7 h de la tarda. L'exposició va romandre oberta fins el 9 de gener de 2011.

Per l'altra banda, el diumenge 28 de novembre pel matí s'organitzà una visita guiada als *escenaris de la Guerra del Francès* al Pla de l'Estany. Es visità el puig de Sant Martírià, el lloc on l'exèrcit francès va instal·lar el seu quarter general el 1809. Després es va anar a Miànigues per conèixer l'espai on va tenir lloc la important batalla de 1813. L'itinerari acabà amb la visita a l'exposició *La Guerra del Francès a les comarques gironines, 1808-1814*. Aquesta excursió guiada anà a càrrec de Miquel Rustullet i Laura Romero.

Conveni amb l'Ajuntament de Banyoles

Com cada any, aquest 2010 també s'ha signat el conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Banyoles, que ha significat l'aportació de 3000 euros per a les activitats del Centre.

Conveni amb el Consell Comarcal

Aquest 2010, el Consell Comarcal no va renovar el conveni amb el Centre.

Conveni per a les excavacions de Vilauba

L'Ajuntament de Banyoles s'ha fet càrrec de la nostra part de les despeses anuals del jaciment arqueològic de Vilauba, del qual en som copropietaris, i que l'any 2010 ha representat la quantitat de 1929 euros.

Patronat Francesc Eiximenis

Jeroni Moner i Julià Maroto han continuat representant a l'entitat a les sessions del plenari del Patronat Francesc Eiximenis, organisme autònom de la Diputació de Girona, del qual el Centre en forma part.

El 2010 s'han rebut del Patronat Eiximenis, subvencions per a la realització de les activitats següents:

1. Col·loqui de Tardor *La Guerra del francès (1808-1814) al Pla de l'Estany*.
2. Concurs de fotografia de la natura *Aiguamolls i zones humides*.
3. Publicació del Quadern número 28, *La recuperació del burro català. Aspectes culturals i biològics*.
4. Funcionament estructural anual.

Aquest any 2010 el Centre d'Estudis va ser l'amfitrió i organitzador de la **XV Trobada de centres d'estudis locals i comarcals de les terres de Girona**, juntament amb el Patronat Eiximenis, i amb la col·laboració de la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i l'Institut Ramon Muntaner.

Tingué lloc a La Sala de Camós, a la Rectoria de Sant Vicenç, el dissabte 12 de juny de 2010 a partir de les 10 h del matí i fins havent dinat. A la tarda, s'organitzà una visita pels assistents interessats a la vil·la romana de Vilauba, a càrrec de Pere Castanyer i Joaquim Tremoleda.

Abans de dinar els assistents a la trobada gaudiren d'una visita a l'edifici medieval de La Sala i a l'església romànica de Sant Vicenç de Camós, a càrrec de Jeroni Moner.

Durant el matí es feu la presentació de les beques de recerca del Patronat i s'informà dels projectes de la Coordinadora i de l'Institut Ramon Muntaner. També es gaudí de dues conferències, una a càrrec del Sr. Josep Boya, comissionat pel Museu Nacional d'Arqueologia, Història i Etnologia de Catalunya, i l'altra, de la Dra. Rosa Lluch, professora de la Universitat de Barcelona.

El butlletí del Centre d'Estudis

L'estiu de 2010 va sortir publicat el primer número del butlletí informatiu del Centre d'Estudis. Amb aquest butlletí, dirigit preferentment als socis, es pretén oferir una millor i més àgil informació de les nostres activitats i gestions. No només volem recordar el que ha dut a terme la nostra entitat durant els seixanta-set anys de la seva existència oficial, sinó sobretot el que fa dia a dia gràcies a l'esforç de les persones que hi col·laboren directament i al dels socis que li donen suport econòmic.

Està previst que el proper surti publicat el gener del 2011.

Altres activitats del Centre

- El diumenge 23 de maig, a les 5 h de la tarda, a la Sala Corominas de la Pia Almoina, es feu l'**entrega de premis del concurs del projecte "Llegendes i Paisatges del Pla de l'Estany"**.

Aquest va estar un concurs impulsat pel CECB, juntament amb altres entitats de la ciutat, com el Centre de Recursos Pedagògics, el Museu Darder, l'Escola de Natura i la Biblioteca de Banyoles. Es tractava d'invitar els nens i nenes de les escoles i instituts de la comarca a escriure una història que expliqués l'origen, de manera divertida i enginyosa, d'algun fenomen natural de la nostra comarca. En aquest concurs van participar 28 nens i nenes en cinc categories, que van de cycle inicial fins a ESO.

El CECB va editar un llibret, il·lustrat per Núria Chacon, amb els contes dels guanyadors.

En l'acte d'entrega dels premis, els actors Ingrid Calpe i Miquel Torrent van fer la lectura de les obres guanyadores. Després, tots els presents van assaborir una bona xocolata desfeta.

- El divendres 22 d'octubre, a les 8 de la tarda, a la Sala Corominas de la Pia Almoïna, es va presentar el llibre *Tradicions, d'Apel·les Mestres*, a càrrec del professor de la Universitat de Càller, Joan Armangué, el qual ha tingut cura de l'edició del llibre.

- **Cicle de sortides “Conèixer el Pla de l'Estany”.**

A partir del mes d'octubre es van reiniciar les sortides guiades per conèixer la nostra comarca, organitzades conjuntament amb el Centre Excursionista de Banyoles.

- A la primera sortida, el diumenge 31 d'octubre, s'anà a **Pujals dels Cavallers**, on es realitzaren tres visites: la Torre de Pujals, un mas torre dels segles XIV-XV; el mas Feliu o can Prades, un altre mas torre construït en els segles XIV-XVI, amb una façana que mostra finestres nobles amb relleus d'interès; i finalment l'església parroquial de Santa Eulàlia, un temple romànic d'una sola nau, dels segles XI-XX, que conserva una creu processional d'argent del segle XVI. La sortida fou coordinada per en Miquel Rustullet.
- El diumenge 28 de novembre, i dins del marc del Col·loqui de Tardor, s'organitzà una sortida per conèixer alguns dels escenaris de **la guerra del Francès** a la nostra comarca, tal com hem explicat anteriorment.
- I finalment, el diumenge 19 de desembre s'anà a **Sant Miquel de Campmajor**. La primera visita fou a la l'església de Sant Martí (també coneguda com Santa Quitèria), per veure el temple originari del segle XI, on destaca l'absis i el campanar i on s'explicaren detalls de l'antic costum dels veïns de Sant Miquel de mantenir cada any la tradició de la benedicció de les coques contra la ràbia. Després s'anà fins a l'església romànica de Sant Miquel, on es pogué contemplar el fragment de retaule gòtic de Pere Oller. Es visità després, en tercer lloc, el pont medieval de Can Prat. Finalment l'alcalde de Sant Miquel ens ensenyà el nou edifici de l'ajuntament del poble, obra de l'arquitecte Jordi Camps, inaugurat el 23 d'octubre de 2010. Aquesta matinal fou coordinada per Josep M. Massip.

Altres qüestions d'interès

- També hem jugat a la loteria amb el número 39949, amb uns beneficis aquest any de 230 euros.
- Un aspecte a comentar és igualment l'augment de les quotes de soci a partir de l'assemblea del mes de gener, que passen de 20 a 25 euros la general, i de 10 a 15 euros la d'estudiant.
- Remarquem també que ja molts socis reben la informació de les nostres activitats a través del correu electrònic. Per això recordem que si algú ho vol rebre per aquesta via, cal que ens faci saber la seva adreça electrònica.
- A la *Revista de Banyoles* del mes d'abril d'enguany, l'Àngel Vergés va escriure un article per presentar la nova Junta del CECB i per donar a conèixer millor l'entitat a la població de la ciutat.